

Dosarul nr. 2r-461/23
2-20107120-01-2r-27102023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: A. Mardari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Sîrbu, I. Țurcan, D. Dulghieru)

DECIZIE

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Sofia Chipercean, reprezentată de avocatul Miroslav Căuș,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria com. Grățiești, mun. Chișinău împotriva Sofiei Chipercean, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău și Vitalii Samohvalov, cu privire la decăderea din drepturile părintești și încasarea pensiei de întreținere,

împotriva încheierii din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Sofia Chipercean, reprezentată de avocatul Miroslav Căuș, cu privire la repunerea în termen și restituită cererea de apel depusă de Sofia Chipercean, reprezentată de avocatul Miroslav Căuș, împotriva hotărârii din 11 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 03 septembrie 2020, Primăria com. Grățiești a depus cerere de chemare în judecată, concretizată pe parcurs, împotriva Sofiei Chipercean, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău, cu privire la decăderea din drepturile părintești și încasarea pensiei de întreținere (f. d. 2-5, 22-25, 51-54).

Prin încheierea din 04 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu, Vitalii Samohvalov (f. d. 27).

Prin hotărârea din 11 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea.

S-a decăzut din drepturi părintești Sofia Chipercean față de copiii XXXXX, XXXXX, XXXXX și XXXXX.

S-a încasat pensia de întreținere din contul Sofiei Chipercean, în beneficiul tutorelui Tatiana Patraș, pensia pentru copilul minor, XXXXX, în mărime de 1 000 de lei lunar, până la atingerea vârstei de 18 ani a copilului.

S-a încasat pensia de întreținere din contul Sofiei Chipercean, în beneficiul tutorelui Tatiana Patraș, pensia pentru copilul minor, XXXXX, în mărime de 1 000 de lei lunar, până la atingerea vârstei de 18 ani a copilului.

S-a încasat din contul Sofiei Chipercean, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1 120 de lei (f. d. 62-63).

La 23 mai 2023, prin intermediul poștei electronice, Sofia Chipercean, reprezentată de avocatul Miroslav Căuș, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen, admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere ca neîntemeiată a acțiunii (f. d. 68-69).

Prin încheierea din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de Sofia Chipercean, reprezentată de avocatul Miroslav Căuș, cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de Sofia Chipercean, reprezentată de avocatul Miroslav Căuș, împotriva hotărârii din 11 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal (f. d. 99, 100-104).

La 18 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Sofia Chipercean, reprezentată de avocatul Miroslav Căuș, a declarat recurs împotriva încheierii din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii, cu restituirea cauzei în instanța de judecată, pentru rejudecarea problemei privind repunerea în termenul legal de declarare a apelului (f. d. 110-111).

În motivarea recursului, a indicat că despre hotărârea primei instanțe a aflat la data de 23 mai 2023, prin intermediul avocatului Miroslav Căuș, atunci când reprezentantul recurentei a luat cunoștință de răspunsul recepționat de la Primăria com. Grătiești, eliberat la interpelarea acestuia din 12 mai 2023.

Mai mult, a precizat că, până la data sus-menționată, nici nu a cunoscut despre intentarea acțiunii împotriva dânzei, or, nu i-a fost comunicat niciun act de procedură pe marginea prezentului proces.

A menționat că nu este clară modalitatea în care instanța de apel a apreciat cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, în situația în care în încheierea contestată este indicat că termenul de declarare a apelului a expirat la 12 iunie 2023, iar apelul a fost depus la 24 mai 2023.

La fel, a susținut că, în adresa oficiului poștal din cadrul com. Grătiești, a fost depusă neîntârziat o plângere în vederea identificării persoanei necunoscute care ar fi recepționat, în numele Sofiei Chipercean, pretinsa scrisoare recomandată cu aviz de primire, expediată de către instanța de fond.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit scrisorii de însoțire anexate la materialele dosarului, rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa Sofiei Chipercean și a

reprezentatului acesteia, avocatul Miroslav Căuș, la 13 octombrie 2023 (f. d. 105), însă lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 18 octombrie 2023, în termenul legal.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă, prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată subliniază că art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a

cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă în procedură contencioasă generală, potrivit normelor prevăzute Codul de procedură civilă.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 04 noiembrie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a fost acceptată spre examinare cererea depusă de Primăria com. Grătiești împotriva Sofiei Chipercean și s-a dispus citarea părților pentru ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare la data de 26 ianuarie 2021, ora 10:20, în Judecătoria Chișinău, sediul Centru, bir. 502 (f. d. 27-28).

Totodată, se constată că Sofia Chipercean a recepționat citația pentru ședința de judecată din 26 ianuarie 2021, ora 10:20, la data de 08 decembrie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție nr. DS8000584673AS (f. d. 31).

Prin urmare, Completul de judecată nu poate reține argumentele invocate de către Sofia Chipercean, reprezentată de avocatul Miroslav Căuș, atât în cererea de repunere în termen, cât și în cererea de recurs, precum că dânsa nu a cunoscut despre intentarea acțiunii și că nu a recepționat nicio înștiințare judiciară pe marginea prezentei cauze.

Relevanță speței prezintă prevederile art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, care stabilește în mod expres că participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs constată că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 02 martie 2021, s-a dispus înmânarea citației pentru ședința judiciară din 22 martie 2021, ora 12:30, unui membru al adult al familiei Sofiei Chipercean (f. d. 58-59), iar conform mențiunii aplicate contra semnătură pe citația pentru ședința respectivă, se deduce că mama Sofiei Chipercean, Maria Chipercean, a recepționat-o la 16 martie 2021 (f. d. 49).

În conformitate cu art. 105 alin. (6) din Codul de procedură civilă, dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curând posibil.

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 11 mai 2021, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la 18 mai 2021.

Potrivit scrisorii de însoțire anexate la actele dosarului, copia dispozitivului hotărârii judecătorești a fost expediată în adresa Sofiei Chipercean, însă lipsesc probe care ar confirma recepționarea acesteia de către destinatară (f. d. 65).

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 11 mai 2021, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 12 mai 2021, ultima zi a termenului fiind data de 10 iunie 2021 (zi de joi).

În sensul dat, Completul de judecată notează că art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, într-o manieră certă și clară, corelează termenul de 30 de zile de contestare cu data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu cu data recepționării actului judecătoresc.

În context, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 04 octombrie 2023, corect a respins cererea de repunere în termen și a restituit cererea de apel depusă de Sofia Chipercean, reprezentată de avocatul Miroslav Căuș, împotriva hotărârii din 11 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Cu referire la argumentul recurente, precum că în încheierea contestată este indicat că termenul de declarare a apelului a expirat la 12 iunie 2023, iar apelul a fost depus la 24 mai 2023, Completul de judecată le apreciază ca fiind neîntemeiate.

Or, în situația în care dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost emis la 11 mai 2021, se înțelege în mod cert că termenul limită de depunere a cererii de apel a expirat la 10 iunie 2021, iar indicarea greșită a unor date din încheierea instanței de apel nu reprezintă altceva decât o eroare materială evidentă, care nu este de natură să răstoarne soluția instanței și care nu poate genera casarea încheierii nominalizate.

În ceea ce ține de alegațiile recurente, precum că în adresa oficiului poștal al com. Grătiești a fost depusă neîntârziat o plângere în vederea identificării persoanei necunoscute care ar fi recepționat, în numele Sofiei Chipercean, pretinsa scrisoare recomandată cu aviz de primire, expediată de către instanța de fond, Completul de judecată le califică drept irelevante și declarative, întrucât în confirmarea acestei împrejurări nu a fost adusă nicio probă concludentă.

Mai mult, recurenta nu a comunicat instanței de recurs care a fost răspunsul colaboratorilor oficiului poștal la pretinsa plângere adresată, precum și nu a explicat în ce măsură aceasta ar avea tangență cu soarta prezentului proces judiciar.

Instanța de recurs notează că omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputat instanței de judecată, dat fiind faptul că în sensul art. 56 alin. (3) și art. 61 din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Completul de judecată remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenții au neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Sofia Chipercean, reprezentată de avocatul Miroslov Căuș.

Se menține încheierea din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria com. Grătiești, mun. Chișinău împotriva Sofiei Chipercean, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău, cu privire la decăderea din drepturile părintești și încasarea pensiei de întreținere.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni